

Veiligheidsbeleid Delta

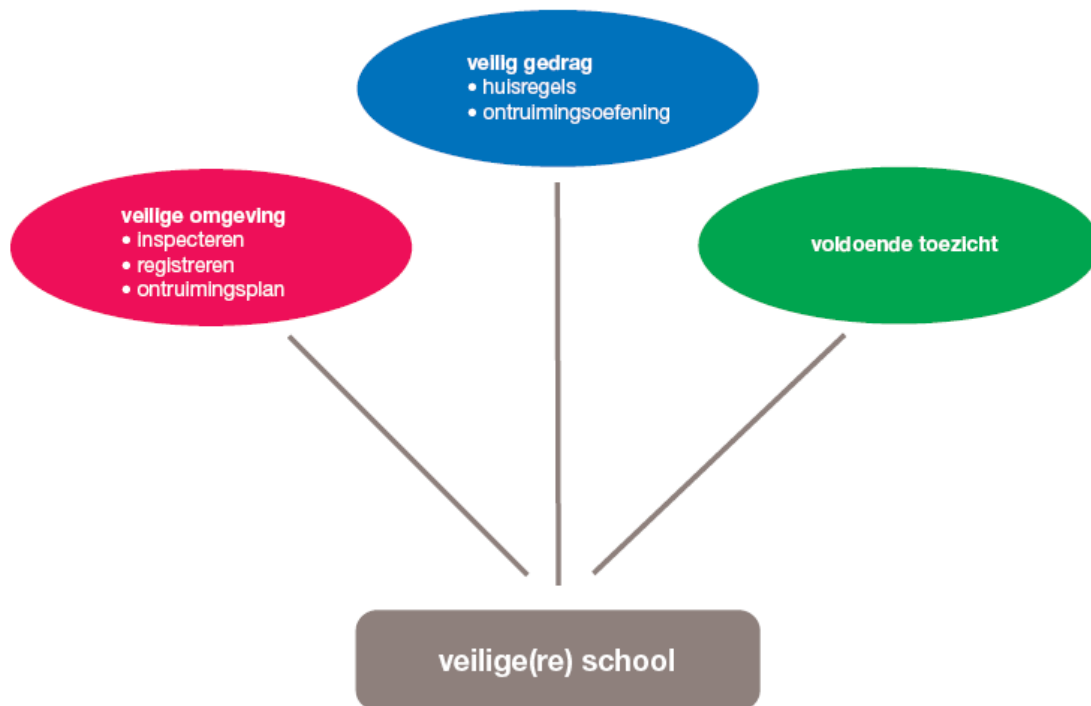
Inhoud

Inhoud

Wettelijk kader	4
Wet op het primair onderwijs (1998).....	4
Arbo-wet (1998)	4
Wet collectieve preventie volksgezondheid (1990)	5
Gemeentelijke bouwverordening.....	5
Brandveiligheid.....	5
Wettelijk verplicht: gebruiksvergunning	5
Wettelijk verplicht: onderhoudscontract voor blusmiddelen.....	5
Verantwoordelijkheden schoolbestuur.....	6
Verantwoordelijkheden schoolleiding	6
Verantwoordelijkheden van het hele team	6
Aansprakelijkheid	6
Leeftijd en aansprakelijkheid.....	7
Toezicht: van wanneer tot wanneer?.....	7
Verzekeringen.....	8

Zorgen voor een veilige school is vaak een kwestie van organiseren. Door structureel en systematisch aandacht te besteden aan een veilige omgeving én veilig gedrag kan beleid voor fysieke veiligheid vrij eenvoudig worden ingebed in het totale kwaliteitsbeleid van de school.

Veiligheid is een zaak van iedereen die bij de school betrokken is en namens de school optreedt: het schoolbestuur, de schoolleiding, leerkrachten en andere werknemers, leerlingen, ouders en vrijwilligers. De feitelijke uitvoering van het veiligheidsbeleid ligt meestal bij de schoolleiding.

Het schoolbestuur is eindverantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid op school.

- Het schoolbestuur schept de randvoorwaarden voor uitvoering van het veiligheidsbeleid (mankracht, budget, deskundigheids bevordering).
- Het schoolbestuur stelt prioriteiten op het gebied van veiligheid(sbeleid).
- Het schoolbestuur is bij 'verwijtbare' ongelukken op school juridisch aansprakelijk.

Voor het opstellen van een veiligheidsplan kunnen de scholen gebruik maken van een zgn. 6 stappenmodel. Dan kunnen zij dit zesstappenplan gebruiken als ruggengraat voor het op te zetten veiligheidsbeleid.

1. Stel een veiligheidscoördinator aan

De taak van een veiligheidscoördinator is de veiligheid op school integraal aan te pakken. De Arbo-coördinator kan de rol van veiligheidscoördinator op zich nemen, maar bijvoorbeeld ook de directeur of een 'veiligheidsteam' van een leerkracht en een ouder.

2. Inspecteer de school jaarlijks op veiligheidsrisico's en neem maatregelen

Veiligheid begint bij het schoolgebouw en het schoolplein. Aan de hand van inspectielijsten

kunnen scholen het gebouw en de omgeving controleren en daarna een actieplan opstellen om de veiligheid te verbeteren.

3. Introduceer huisregels

Dat kinderen, leraren, (hulp)ouders en bezoekers zich veilig gedragen, is net zo belangrijk als een veilig schoolgebouw. Goede huisregels zijn daarom onontbeerlijk. (leerlingenstatuut)

4. Registreer ongevallen en risico's

Goed veiligheidsbeleid betekent ook: anticiperen op risico's. Wat vandaag met een sisser afloopt, kan morgen een dramatische wending nemen. Registratie geeft inzicht in waar en hoe ongelukken (kunnen) gebeuren en stelt de school in staat om gericht maatregelen te nemen.

5. Houd ontruimingsoefeningen

Een goed ontruimingsplan is noodzakelijk voor als er toch iets misgaat. Alle aanwezigen op school – leerlingen, personeel, hulpouders en vrijwilligers – moeten weten hoe ze moeten handelen bij brand of een andere calamiteit. Daarom moet er regelmatig een ontruimingsoefening worden gehouden.

6. Maak jaarlijks een veiligheidsverslag

Het veiligheidsverslag is een korte en overzichtelijke samenvatting van wat er op school op het gebied van veiligheidsbeleid in het schooljaar is gebeurd en van de aandachtspunten en verbetermaatregelen voor het komende jaar. Het verslag dient meerdere doelen. Het helpt om binnen en buiten de school meer aandacht en/of budget voor veiligheidsaspecten te vragen.

(Daarnaast ontvangen alle scholen een "Veiligheidskaart", zie bijlage(uitgegeven door het Nederlands Jeugd Instituut (NJI, www.nij.nl) deze kaart is bedoeld als scan van het veiligheidsbeleid van de scholen en laat zien wat wettelijk verplicht is voor een school en wat eventueel aanvullend kan worden toegevoegd.)

Wettelijk kader

De volgende wetten en regels vormen het wettelijk kader waarbinnen het schoolbestuur en de schoolleiding hun veiligheidsbeleid op school opzetten en uitvoeren:

- Wet op het primair onderwijs;
- Wet op de arbeidsomstandigheden (Arbo-wet);
- Wet collectieve preventie volksgezondheid;
- Gemeentelijke bouwverordening.

Wet op het primair onderwijs (1998)

De Wet op het primair onderwijs bepaalt dat het een taak van de school is om gezond gedrag te bevorderen. De activiteiten van scholen op dit vlak – ook wel 'schoolgezondheidsbeleid' genoemd en deels uitgevoerd door de GGD – bestaan uit gezondheidseducatie, zorg voor leerlingen met problemen en bevordering van een veilig leef- en werkklimaat op school.

Dat laatste omvat ook aandacht voor de veiligheid van leerlingen. Van belang is verder artikel 45, dat bepaalt dat het schoolbestuur leerlingen gelegenheid moet bieden om onder toezicht over te blijven tussen de middag.

Arbo-wet (1998)

De Arbo-wet beschrijft welk Arbo-beleid werkgevers en werknemers moeten voeren om een gezond, veilig en prettig klimaat te creëren voor leerkrachten en leerlingen. De wet is ook van toepassing op

ouders die deelnemen aan schoolkampen, sportactiviteiten of bijvoorbeeld het opknappen van lokalen.

Op grond van de Arbo-wet zijn scholen verplicht om:

- verzuimbeleid te voeren, inclusief verzuimbegeleiding;
- voldoende bedrijfshulpverleners aan te stellen;
- een goedgekeurde risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) in bezit te hebben;
- de brandveiligheidsvoorschriften na te leven
- dodelijke ongevallen en ongevallen met ernstig letsel direct te melden aan de arbeidsinspectie.

De arbeidsinspectie controleert of alle betrokkenen zich aan de Arbo-wet houden en kan sancties opleggen bij overtredingen.

Wet collectieve preventie volksgezondheid (1990)

Op grond van deze wet is de gemeente verantwoordelijk voor het lokale jeugdgezondheidsbeleid. Een afgeleide van het jeugdgezondheidsbeleid is het schoolgezondheidsbeleid, dat meestal wordt uitgevoerd door de GGD.

Advies voor de school: de GGD advies of hulp te vragen bij het opzetten en uitvoeren van het schoolgezondheidsbeleid.

Gemeentelijke bouwverordening

Om een gebruiksvergunning te krijgen moet de school voldoen aan de gemeentelijke bouwverordening.

In de bouwverordening staan niet-bouwtechnische voorschriften voor het schoolgebouw die van belang zijn in het kader van de brandveiligheid (alle scholen hebben (of krijgen) een Brandmeldinginstallatie (BMI) en hebben een beheerder BMI aangewezen (het bestuur zorgt voor scholing). De meeste gemeenten werken met de modelbouwverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten, maar elke gemeente kan eigen eisen opnemen in de verordening.

Brandveiligheid

Wettelijk verplicht: gebruiksvergunning

Elke basisschool met in totaal meer dan vijftig leerlingen plus docenten moet een gebruiksvergunning hebben. Die geeft de gemeente alleen als het schoolgebouw voldoet aan de brandveiligheidseisen uit de gemeentelijke bouwverordening. Deze eisen hebben betrekking op het beperken van de kans op en gevolgen van brand en op vluchten bij brand. De gemeente geeft via de gebruiksvergunning toestemming om het gebouw voor de aangegeven functie (dus: als school) te gebruiken.

Het bestuur vraagt deze vergunning zelf aan bij de gemeente of brandweer. Verandert de functie van het schoolgebouw (bijvoorbeeld als het ook gaat fungeren als kinderdagverblijf), dan moet er een nieuwe vergunning aangevraagd worden.

Wettelijk verplicht: onderhoudscontract voor blusmiddelen

Het schoolbestuur is verplicht om een onderhoudscontract af te sluiten voor de draagbare brandblusmiddelen, en om ervoor te zorgen dat ze in noodsituaties werken. De brandslanghaspels mogen zelf gecontroleerd worden, (het is aan te raden om ze ook jaarlijks te laten controleren door een onderhoudsbedrijf). De onderhoudskosten voor een brandmeldinstallatie, ontruimingsinstallatie

of brandblusinstallatie komen geheel voor rekening van het schoolbestuur (als gebruiker van het pand).

Verantwoordelijkheden schoolbestuur

- Bij de gemeente een gebruiksvergunning aanvragen.
- Geld vrijmaken voor brandveiligheidsvoorzieningen binnen de schoolbegroting.
- Met de gemeente overleggen (binnen het OOGO) over brandveiligheid en de financiering daarvan.
- De schoolleiding adviseren over materialen en handvatten waarmee de school brandveiligheidsbeleid kan opzetten. Delta heeft een protocol : Beheerder brandmeld installatie (BBMI).
- De schoolleiding adviseren over hoe het schoolgebouw aan de brandveiligheidseisen uit het Arbo-besluit en de gemeentelijke bouwverordening kan voldoen.
- Uitvoeren van de RI&E

Verantwoordelijkheden schoolleiding

- Opstellen van een veiligheidsplan.
- Structurele aandacht besteden aan brandveiligheid.
- Toezien op vrije vluchtwegen en nooduitgangen.
- Opstellen van een ontruimingsplan.
- Uitvoeren van een ontruimingsoefening en inruimingsoefening.
- Zorgen voor goed opgeleide en geoefende bedrijfshulpverleners.
- Controleren op brandveiligheidsaspecten en zo nodig maatregelen treffen.
- Opstellen van een meerjarenplan voor het aanpakken van knelpunten (mede n.a.v. de RI&E).

Verantwoordelijkheden van het hele team

- Tijdens lessen aandacht besteden aan brandveiligheid (bijvoorbeeld uitleg van de ontruimingsoefening).
- Toezien op (brand)veilig gedrag.
- Meedoen met een ontruimingsoefening.
- Taken als bedrijfshulpverlener uitvoeren.
- Erop toezien dat de nooduitgang niet wordt geblokkeerd en dat andere veiligheidseisen worden opgevolgd.
-

Aansprakelijkheid

Wie is er aansprakelijk als er een ernstig ongeluk gebeurt op school? Of als een leerling verdrinkt bij het schoolzwemmen?

Het enkele feit dat zich op school een ongeval voordoet, betekent niet automatisch dat de school aansprakelijk is voor de daaruit voortvloeiende schade. Het hangt helemaal af van de situatie. Vaak zal de rechter zich buigen over de vraag wie in een specifiek geval aansprakelijk is voor ontstane schade.

Sleutelbegrip: 'onrechtmatig handelen'

De school is alleen aansprakelijk als een ongeval het gevolg is van onrechtmatig handelen (of nalatigheid) van de school of van iemand die namens de school optreedt. Bijvoorbeeld als potentieel

gevaarlijke situaties als een losliggende stoeptegels op het schoolplein of achterstallig onderhoud aan speeltoestellen steeds maar niet worden verholpen. Struikelt dan een leerling over die stoeptegels of breekt een stang van het speeltoestel af door roestvorming, dan moet de school de schade vergoeden.

Leeftijd en aansprakelijkheid

Hoe jonger een leerling, hoe kleiner de kans dat de rechter het kind zelf aansprakelijk zal stellen voor onrechtmatig handelen:

- Kinderen tot 14 jaar: de ouder of voogd is automatisch aansprakelijk, nooit het kind zelf
- Kinderen van 14 en 15 jaar: naast de minderjarige zelf is ook de ouder of voogd aansprakelijk (tenzij die ouder of voogd niet kan worden verweten dat hij de gedragingen van het kind had moeten voorkomen)
- Kinderen vanaf 16 jaar: in beginsel zelf aansprakelijk bij onrechtmatig handelen

Toezicht: van wanneer tot wanneer?

Ouders mogen ervan uitgaan dat er toezicht op leerlingen wordt gehouden zodra ze op school komen. Meld ouders van wanneer tot wanneer er toezicht is, bijvoorbeeld vanaf tien minuten voor schooltijd tot tien minuten na schooltijd. Als een leerling dan om wat voor reden dan ook eerder op school komt en er is geen toezicht, kunnen ouders de school niet verwijten dat er geen pleinwacht was bij een ongeval met schade.

Bewegingsonderwijs

Alleen in extreme situaties kunnen gedragingen als onrechtmatig worden gekwalificeerd. Verder vallen ongevallen bij sport en spel zelden of nooit in de aansprakelijkheidssfeer. Dergelijke activiteiten zijn per definitie niet zonder risico. Dit wordt maatschappelijk aanvaardbaar geacht en door deelneming aan de activiteit bij voorbaat geaccepteerd. Natuurlijk moet de school wel voor deskundig toezicht zorgen. Aan schoolzwemmen kleven verhoudingsgewijs grotere risico's, zeker aan vrij zwemmen. Alle partijen die erbij betrokken zijn – het schoolbestuur, de begeleidende leerkracht, de zwembadexploitant, de zweminstructeur, ouders (als ze aanwezig zijn bij het zwemmen) en andere vrijwilligers – dragen gedeelde verantwoordelijkheid en kunnen dus aansprakelijk worden gesteld als er iets gebeurt. (tip; stel hiervoor een protocol op over wie wanneer verantwoordelijk

Overblijven

Vanaf augustus 2006 is overblijven een formele verantwoordelijkheid van de school. Vrijwilligers worden wat het aansprakelijkheidsvraagstuk betreft gelijkgesteld met werknemers, omdat er sprake is van een ondergeschiktheidsrelatie met de school. Het schoolbestuur is aansprakelijk voor 'gewone fouten' van vrijwilligers: fouten die iedereen tijdens zijn werk kan maken, zonder dat er opzet of roekeloosheid in het spel is.

Ouders die bewust de schoolregels overtreden, zijn zelf aansprakelijk voor eventuele schade. Dit alles geldt alleen als schoolbestuur de overblijfmogelijkheid zelf organiseert. Werkt de school met een externe overblijfororganisatie (bijvoorbeeld een groep ouders), dan kan het schoolbestuur niet worden aangesproken op onrechtmatig handelen van bijvoorbeeld een overblijfmoeder. Bij eventuele schade dient dan deze ouder en eventueel de overblijfororganisatie aangesproken te worden.

Verzekeringen

Ongelukken zijn nooit helemaal uit te sluiten. Besluit de rechter dat er sprake is van onrechtmatig handelen, nalatigheid of verwijtbare fouten van de school, dan kan het schoolbestuur aansprakelijk worden gesteld voor letselschade en schade aan eigendommen. Delta heeft de volgende verzekeringen afgesloten:

- Aansprakelijkheidsverzekering
- Ongevallenverzekering
- Brandverzekering
- Eigendommen personeel
- Rechtsbijstand klachtenprocedures
- Bestuursaansprakelijkheid

Tip. Voor scholen relevante informatie is ook te vinden op www.schoolveiligheid.nl

Bijlage

Veiligheidskaart

Checklist t.b.v. het schoolveiligheidsplan

Naam school/locatie:

Ingevuld door: ...

Functie:

Korte omschrijving van de aspecten

Beleidsaspecten: visie, doelen en middelen, en afspraken die de school hanteert inzake de veiligheid.

Sociale aspecten: omgang en gedrag van leerlingen en medewerkers.

Grensoverschrijdende aspecten: afwijkingen, incidenten en delicten.

Ruimtelijke aspecten: de veiligheid in en om het schoolgebouw.

In de kaart wordt verder aangegeven of het betreffende aspect verplicht, wenselijk of optioneel is.

V : Verplicht

W : Wenselijk

O : Optioneel

1			
Beleidsaspecten			
Aspecten en maatregelen		Karakter	Status en voornemens
1.1	Visie op schoolveiligheid	W	
1.2	Doelen en middelen m.b.t. veiligheid	W	
Organisatie van veiligheid			
1.3	Veiligheidscoördinator	W	
1.4	Arbo-coördinator	V	
1.5	Preventiemedewerker	V	
1.6	Bedrijfshulpverlener	V	
1.7	Overige		
Interne communicatiestructuur			
1.8	Medezeggenschapsraad	V	
1.9	Leerlingenraad/leerlingparticipatie	W	
1.10	Ouderraad	V	
1.11	Vertrouwenspersoon	V	
1.12	Vertrouwensleerlingen	O	
1.13	Zorgteam	W	
1.14	overige		
Samenwerking extern			
1.15	Zorg- en adviesteam	V (2011)	
1.15	Leerplichtambtenaar	V	
1.16	Politie	W	
1.17	Brandweer	V	
1.18	Jeugdzorg/AMK	W	
1.19	Overige afspraken	W	
Klachten			
1.20	Klachtenregeling	V	
Evaluatie			
1.21	Periodieke evaluatie schoolveiligheid	W	
2			
Sociale aspecten			
Aspecten en maatregelen		Karakter	Status en voornemens

Algemene regels en afspraken		
2.1	Basisgedragsregels (op basis van 1.1)	W
2.2	Schoolregels	V
2.3	Klassenregels	W
2.4	Leerlingenstatuut	V
2.5	Overige regels	
Afspraken rond preventie		
2.6	Voorkomen ongewenst seksueel gedrag	W
2.7	Voorkomen agressie en geweld	W
2.8	Voorkomen (digitaal) pesten	W
2.9	Gedragscode voorkomen discriminatie	W
2.10	Voorkomen strafbare feiten (inclusief procedure middelengebruik en bezit)	W
2.11	Afspraken rond ICT gebruik	W
2.12	Omgaan met vertrouwelijkheid	W
2.13	Rouwverwerking	W
2.14	Hantering meldcode kindermishandeling	W
(Sociale) vaardigheden		
2.15	Training personeel (bijv. agressie-/conflicthantering, transactionele analyse)	W
2.16	Programma's voor leerlingen (Bijv. sociale vaardigheden, faalangstreductie)	W
2.17	Coaching van personeel	W
2.18	Coaching conciërge m.b.t. handhaven veiligheid	W
Gezondheid en school		
2.19	Beleid t.a.v. middelgebruik en alcohol	W
2.20	Gezonde voeding	O
Afspraken rond privacy		
2.21	Relatie personeel-leerling-ouders/verzorgers	V
2.22	Bijzondere afspraken rondom privacy bij gescheiden ouders/verzorgers	V

2.23	Privacy zorg- en adviesteam	V	
2.24	Bijzondere afspraken privacy van hiv-geïnfecteerde personen	W	

3 Grensoverschrijdende aspecten			
Aspecten en maatregelen		Karakter	Status en voornemens
Schorsing en verwijdering			
3.1	Procedure voor schorsing en verwijdering leerlingen	V	
3.2	Procedure schorsing personeel	V	
Schoolverzuim			
3.3	Registratie schoolverzuim	V	
3.4	Aanpak schoolverzuim	V	
Incidentenregistratie			
3.5	Registratie (arbeids-)ongevallen	V	
3.6	Registratie grensoverschrijdend gedrag	V (2011)	
Voorschriften hoe te handelen			
3.7	Pestprotocol	V	
3.8	Protocol voor melding (dreigen met) agressie en/of geweld (verbaal en fysiek) of seksuele intimidatie	V	
3.9	Protocol voor opvang personeel bij ernstige incidenten	V	
3.10	Protocol voor opvang leerlingen bij ernstige incidenten	V	
3.11	Protocol ongewenst bezoek in en rond de school	W	
3.12	Meldcode kindermishandeling	W	
Actief beleid			
3.13	Wapenbezit	W	
3.14	Druggebruik en –handel	W	

3.15	Alcoholgebruik	W	
3.16	Vandalisme	W	
3.17	Diefstal	W	
3.18	Overige voorschriften		
4	Ruimtelijke aspecten		
	Aspecten en maatregelen	Karakter	Status en voornemens
	Gebouw en veiligheid		
4.1	Bouwtechnisch	V	
4.2	Brandveiligheid	V	
4.3	Speeltoestellen en inventarisatie	V	
4.4	Ontruimingsplan	V	
	Beveiligingsmaatregelen		
4.5	Cameratoezicht	O	
4.6	Detectiepoort	O	
4.7	Hekken schoolplein	O	
4.8	Afspraken en regels m.b.t. toezicht/surveillance	W	
4.9	Toezicht schoolfeesten	V	
4.10	Toezicht en afspraken buitenschoolse activiteiten	V	
	Omgevingsveiligheid		
4.11	Veiligheid directe omgeving school	W	
4.12	Verkeersveiligheid rond de school	O	
	Calamiteiten		
4.13	EHBO/BHV	V	
4.14	Coördinator calamiteiten	W	
4.15	Protocol ernstige calamiteiten	W	
4.16	Opvangteam ernstige incidenten	W	
	Media		
4.17	Richtlijnen omgang met de media	W	
4.18	Mediacoördinator	O	
	Registratie en evaluatie		

4.18	RI&E (risico-inventarisatie & Evaluatie)	V	
4.19	Terugkoppeling MR over RI&E	V	